

тука, и сички отъ такава величина, каквато не сме и подозирали. Най-малката бѣ оная която, най-отдалечена отъ небето и най-близка до земята, блѣщи съ заимствуванa свѣтлина. Пятъ на звѣздитѣ много надминаваше земята по голѣмина; а земята ми се стори тѣй малка, щото нашата империя, която заема отъ нея, тѣй да се каже, само една точка, пробуди у мене съжаление.

Както бѣхъ приковалъ погледътъ си въ нея, Африканецътъ ми каза: «До кога душата ти ще бѣде привързана къмъ земята? Любувай се по-скоро на туй августейше обиталище. Системата на свѣта е съставена отъ деветъ кръга, или по-добрѣ отъ деветъ глобуса, отъ които най-отдалечения, небесната твърдь, е върховния богъ, който обѣма и обгръща сички други въ своята просторна контура. Тамъ сж прикрѣпени неподвижнитѣ звѣзди, които той увлича въ вѣчнитѣ свои обращения. Надъ него стоятъ други седемъ глобуса, увлѣчени отъ едно движение, противоположно на небесното. Единъ е този, що го наричатъ на земята Сатурнъ. Послѣ иде оная благоприятна и здравотворна звѣзда за човѣцитѣ, която наричатъ Юпитеръ. Слѣдва подиръ туй оная червена и страшна свѣтлина, на която вий давате името Марсъ. По-долу, Слънцето заема приблизително центра: слънцето, тоя царъ и ръководител на небеснитѣ тѣла, духъ и регулаторъ на свѣта, е тѣй голѣмо щото освѣтява и изпълня сичко съ своята свѣтлина. Слѣдъ него идатъ Венера и Меркурий, които образуватъ неговата свита. Най-сетнѣ Луната, възпламенена отъ заритѣ на слънцето, послѣдна кара своитѣ обращения. Долу е сичко смъртно, съ изключение на душата, която добрия богъ е далъ на човѣцитѣ. Надъ Луната сичко е вѣчно. А Земята, поставена въ центра, въ деветия и послѣденъ редъ, стои неподвижна и сички тѣла теготятъ къмъ нея благодарение на собствената си тежестъ.» Едва що дошелъ на себе си отъ изумлението, въ което ме бѣ фърлило туй зрѣлище, казахъ му: Какъвъ шумъ, въ едно и сѣщо врѣме силенъ и приятенъ изпълня ушитѣ ми?— «Това е, отговори ми той, армонията, която, образуванa отъ неравни интервали, ала комбинирана въ вѣрни пропорции, произлиза отъ самото тласкане и движение на сферитѣ, чиито високи и ниски звукове, смекчавани едни други, образуватъ правилно видоизмѣнени акорди. Подражавайки тая армония върху струни или съ извивки на самия гласъ, просвѣтенитѣ хора сж си отворили пътъ къмъ небето, подобно на тия сублимни гении, които прѣзъ смъртния свой животъ сж упражнявали божественитѣ науки. Този обширенъ концертъ, който непрестанно изпълня вашия слухъ, ви заглушава; защото слухътъ е най-несвършеното отъ вашитѣ чувства. Сѣщо тѣй на това мѣсто, наречено Водоскоци, дѣто Нилъ се спуща отъ високитѣ планини, ужасния шумъ на неговия спускъ е проглушилъ сички жители. Тая роскошна армония, образуванa отъ бързото движение на цѣлата вселенна, е таквазъ, щото вашето ухо не е вече способно да я чува, както и вашитѣ очи не могатъ да издържатъ блѣсъна на слънцето, чиито лучи заслѣпяватъ слабия ви взоръ.» Въпрѣки възхищението си азъ обръцахъ погледа си сегис-тогисъ къмъ земята.

«Забѣлѣзвамъ, продължи Сципионъ, че ти пакъ гледашъ обиталището на смъртнитѣ. Ако земята ти се вижда тѣй малка, каквато е въ дѣйствителностъ, съзерцавай небето и прѣзирай сичко земно. Каква из-